

סילבוס להוראת תנ"ך כללי יחידה ראשונה ברמת 30% מן החומר הנלמד

ישנם ארבעה ממדים הנדרשים ללימוד תנ"ך :

פעט הכתוב: היכולת לקרוא באופן צמוד את הכתובים, להבין את שפת התנ"ך, ולבחון את המשמעות, הפערים, והשאלות המתעוררות בעקבות הקריאה.

פרשנות: העיון בפרשנות מגיע בעקבות הקושיות והשאלות שעלו במהלך הקריאה ומעניק תשובות, תובנות והבנה מעמיקה יותר.

הקשר רחב: אקטואליה, התייחסות לתרבות העולם הקדום, ליצירות תרבות המתכתבות עם התנ"ך, לתנ"ך כמתכתב עם עצמו ומביא גישות שונות לסוגיות נדונות.

הקשר אישי: למידה שיש בה מפגש אישי-פנימי של הלומד עם עולמו של התנ"ך, הופכת את התנ"ך למעורר סקרנות ולרלוונטי עבורו. העולם השתנה, אך טבע האדם לא השתנה ולפיכך העיסוק של התנ"ך בשאלות הקיומיות והמוסריות הגדולות רלוונטי עבור התלמיד גם בימינו.

לעיסוק העקרוני מתלווה לימוד של מיומנויות בסיסיות ומיומנויות מסדר חשיבה גבוה, המסייעות לתלמיד להפוך ללומד עצמאי.

דגשים לאורה

כהכנה לחיים ולשיטת ההיבחנות אנו נשים דגש על מושגים בסיסיים, על השוואות בין פרשנויות והשוואות עם אירועים דומים במקורות נוספים שונים.

נשים דגש על: השוואות, הסקת מסקנות, מילים מנחות ומבנה של פרק, הבנת מטרתו של הסיפור (סיפור אטיולוגי או מדרש שם), פערי מידע, מידה כנגד מידה, חוקי המזרח הקדום, ואמצעים ספרותיים יחודיים לתנ"ך וגם כאלה שמקובלים בספרות הכללית כחזרות, דימויים ועוד.

תוכנית הלימודים

חלק א' – חומר החובה המקביל ל-30% מן הבגרות:

בראשית בריאה

פרק	נושא ודגשים	מספר שיעורים מומלץ
פרק א'	בריאת העולם סיפור ראשון. יש להדגיש מבנה נוסחתי.	3
פרקים ב'	בריאת העולם סיפור שני. יש להדגיש מבנה אחר בהשוואה לסיפור הראשון וכן לבחון את מיתוס הבריאה הקדום אנומה אליש.	2
פרק ג'	אדם חוה והנחש בגן העדן.	2
פרקים ד'	קין והבל. יש להדגיש אמירה עקרונית בנוגע לטבע האדם. לבחון את פער המידע ולהוסיף את הסיפור המדרשי תוך עמידה על תרומתו להבנת הסיפור.	2
פרק ו' 22-5	המבול. יש להשוות לסיפור המבול הקדום עלילות גלגמש.	2 ירד במיקוד
פרק ט'	סיום המבול, היציאה מהתיבה וברכת ה' לנח ובניו.	2
פרק י"א 9-1	סיפור מגדל בבל. יש להדגיש את החזרות והמבנה המיוחד של הפרק. יש לשים לב ל מילים מנחות .	2
סה"כ	7 פרקים	15 שעות

על אהבה וחסד – רות, שיר השירים, משלי ל"א

פרק	נושא	מספר שיעורים מומלץ
רות א'	נעמי שבה משדה מואב לבית לחם וכלותיה עימה. רות דבקה בה וקיבלה על עצמה את הגורל והתרבות של ישראל.	2
רות ב'	רות מלקטת בשדה בועז. יש לתת הסבר על מתנות עניים ועל חוק הייבום.	2
רות ג'	רות ובועז בגורן – ההחלטה של בועז לשאת את רות.	2
רות ד'	בועז מקבל את רשות הזקנים והקהילה לשאת את רות. הולדת שושלת בית דוד.	2
שיר השירים א'	הקדמה על מאפייני השירה המקראית, הסבר על שיר השירים כשיר אהבה וכשיר אלגורי. הסבר על ייחוסו לשלמה. דגש על היות הנערה הדוברת העיקרית בשיר.	2 ירד במיקוד
שיר השירים ב'	התייחסות לתפקידן של בנות ירושלים בשיר השירים. לאמצעים האומנותיים בשיר. למקומם של תיאורי הטבע. לקשר בין שיר השירים לפסח.	2 ירד במיקוד
שיר השירים ג'	תיאור של עיר. של נערה המסתובבת בעיר בלילה. תפקיד השומרים ועוד.	1
משלי ל"א (10-31)	אשת חיל. תפקיד השיר במסורת ישראל (שרים אותו בלילות שבת) תכני השיר והדמות המוצגת בו.	2
סה"כ	8 פרקים	15 שעות

בין שאול לדוד – שמואל א' ופרק משמואל ב'

פרק	נושא	מספר שיעורים מומלץ
שמואל א' – ח'	הכרות עם הנביא שמואל. בקשת העם להמליך עליהם מלך והאזהרה של שמואל מפני דרישות המלך. הכרות עם חוק המלך גם בחומש דברים.	2 ירד במיקוד
שמואל א' – ט'	בחירת שאול למלך הראשון. הכרות עם אופיו של שאול.	2 ירד במיקוד
שמואל א' – י"א	שאול מוכיח את מהיגותו ויכולתו הצבאית בסיוע לאנשי יבש גלעד.	2
שמואל א' – ט"ו	שאול נכשל במלחמתו עם עמלק ושמואל מואס בו.	2
שמואל א' – ט"ז	שמואל מושח בסתר את דוד למחליף של שאול. רוח רעה פוקדת את שאול ודוד מסייע לו בנגינתו.	2
שמואל א' – י"ז	המלחמה עם הפלישתים. דוד מוכיח את יכולתו להושיע את העם במאבקו עם גוליית הפלישתי.	2
שמואל א' – י"ח	לאחר הניצחון על הפלישתים זוכה דוד לתהילה ולאהבת מיכל ויהונתן ילדיו של שאול. שאול מנסה להפטר מדוד דרך משימה לפגוע בפלישתים בתקווה שדוד עצמו יפגע.	2
שמואל א' – כ"ד	שאול רודף את דוד ורוצה לחסלו. הפגישה והשיחה ביניהם בפתח המערה.	2
שמואל א' – כ"ח	מותו של שמואל. שאול ובעלת האוב לפני הקרב בגלבע. הבשורה הקשה.	2 ירד במיקוד
שמואל א' – ל"א	הקרב בגלבע. התבוסה ומות שאול ובניו בקרב.	2
שמואל ב' – א' (17-27)	קינת דוד	2 ירד במיקוד
סה"כ	10 פרקים	22 שעות

חלק ב' - היחידה הפנימית – הערכה חלופית:

על התלמידים להגיש עבודה בהיקף של 8 עמודים, ואת העבודה מלווה תוצר.

פרק	נושאים ודגשים	מספר שיעורים מומלץ
בראשית ל"ז	מכירת יוסף: המתח בין האחים, החלומות, המכירה.	2
בראשית ל"ח	יהודה ותמר – ירידתו של יהודה והאנלוגיה בין סיפורו לסיפורי יוסף	2
בראשית ל"ט	יוסף במצרים, אשת פוטיפר.	2
בראשית מ'	חלומות שר האופים ושר המשקים. יוסף בכלא.	2
בראשית מ"א	יוסף מתייצב לפני פרעה, פתירת החלומות, עלייתו לגדולה, נישואיו לאסנת והיותו איש הכלכלה הבכיר במצרים.	2
סה"כ		10 שעות

המלצות והצעות לנושאים אפשריים:

- יחסים במשפחה
- היכולת של אדם לעלות מעלה למרות הקשיים והמכשולים בחייו בזכות כישרונותיו
- חלומות ופשרם
- תפיסות כלכליות ריכוזיות לעומת שוק חופשי בימינו
- הגירה והתבוללות
- הסיפור וביטוייו באמנות, והשפעתו על התרבות
- הטרדה מינית

טבלה לחלוקת נקודות על העבודה למורה המעריך/ה:

הנושא או הפריט	הניקוד והערות המורה:
כותרת ועמוד שער	5 נקודות
גיוון במקורות המידע	10 נקודות
מבוא מנוסח היטב	10 נקודות
גוף העבודה	30 נקודות
סיכום	10 נקודות
בבליוגרפיה	5 נקודות
אסתטיקה והוספת תמונות סרטונים ועוד	15 נקודות
תוצר	10 נקודות
סך הכל	100 נקודות

תוצר:

התוצר הנלווה לעבודה יכול להיות:

צילום, ציור, כרזה, סרטון, מצגת, משחק או שיר שהתלמיד/ה יצר/ה
בעקבות הנושא שחקר.